

РОЛЬ МОТИВАЦІЇ ПРИ НАВЧАННІ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ

Актуальність цього дослідження обумовлена тим, що ослаблена мотивація чи її відсутність негативно позначається на будь-якій діяльності. Щоб підвищити значною мірою якість навчання майбутніх медичних працівників, необхідно підвищувати мотивацію здобувачів освіти до вивчення латинської мови з допомогою різних методик і інноваційних також. В рамках цього дослідження проаналізовано ефективні інноваційні методики викладання латинської мови, які сприяють підвищенню мотивації.

Результати дослідження показали, що застосування різноманітних інноваційних методів сприяє підвищенню мотивації до вивчення латинської мови та є ефективним способом вирішення цієї проблеми.

Ключові слова: мотивація, латинська мова, термінологічна компетенція, медична термінологія, терміноелементи, інноваційні методи, мотиви, професійна лексика.

The relevance of the research is due to the fact that weakened motivation or its absence affects negatively any human activity, including educational one. In order to significantly improve the quality of education, it is necessary to increase the motivation of students to learn Latin using various methods, including innovative ones. This research analyses effective innovative methods of teaching Latin that help to increase motivation.

As a result of the research, it has been shown that the use of a variety of innovative methods helps to increase motivation to learn the Latin language and is an effective way to solve this problem.

Key words: motivation, Latin language, terminological competence, medical terminology, term elements, innovative methods, motives, professional vocabulary.

Вступивши до закладу вищої освіти, першокурсники щодня стикаються з величезним інформаційним потоком. І серед цього потоку з'являється новий предмет – "Латинська мова". Латинська мова є базовою дисципліною, яка вводить здобувачів освіти в медичну професію, формує професійну мову медиків. Вона сприяє розвитку загальномовної та термінологічної компетенції майбутнього лікаря. І хоча до медичних закладів вищої освіти, як правило, вступають абітурієнти з високими балами з ЗНО, далеко не всім латинська мова дається легко.

Не всі, хто навчається, розуміють важливість латинської мови, а деякі взагалі не бачать її серед дисциплін, необхідних для майбутнього лікаря. І тут викладачеві необхідно довести, що латинську мову не слід ставити в один ряд з іноземними мовами. Якщо англійська або французька є розмовними мовами для повсякденного спілкування, то латинська мова виконує зовсім іншу функцію – вона є міжнародною мовою медицини, особливою термінологічною мовою. Латинську мову розуміють лікарі всього світу. У цій ситуації викладачеві необхідно знайти незаперечні аргументи, які б змусили майбутніх медичних працівників освоювати цей важливий для них предмет.

Тому слід організувати навчальний процес таким чином, щоб вивчення латинської мови сприяло підвищенню інтересу до предмета у здобувачів освіти.

Аналіз людської діяльності в різних сферах щоразу вказує на необхідність присутності у ній такого компонента як мотивація. Вона є провідним фактором, що регулює активність, поведінку, діяльність особистості. Успішність навчальної діяльності перебуває у прямій залежності від сили мотивації. Проте мотив може характеризуватись не лише кількісно (сильний чи слабкий), а й якісно. Щодо цього мотивацію прийнято поділяти на внутрішню та зовнішню. Зовнішнім є мотив досягнення (створення ситуації успіху, соціальний престиж), а внутрішнім – пізнавальний мотив (професійний інтерес та усвідомлення практичної значущості отримуваних знань для майбутньої професійної діяльності, рівень професійної компетентності викладача, емоційна насиченість занять).

Саме взаємозв'язок внутрішніх та зовнішніх мотивів сприяє розумінню сенсу навчання, усвідомлення необхідності вивчення латинської мови, сприяє розвитку спрямованості інтересів учнів. Все це, у свою чергу, сприяє формуванню позитивної мотивації у медиків-першокурсників до оволодіння латинською мовою та основами медичної термінології. Професійна діяльність викладача має бути спрямована на формування позитивної мотивації на занятті.

У будь-якому медичному ЗВО курс латинської мови традиційно передбачає вивчення таких термінологічних розділів як анатомічний, клінічний та фармацевтичний. Основна мета вивчення даної дисципліни у ЗВО зводиться до того, щоб закласти основи термінологічної компетентності майбутнього медичного працівника, здатного і при вивченні медичних дисциплін, і також у своїй практичній діяльності грамотно і свідомо користуватися медичною термінологією греко-латинського походження, як в українській, так і в латинській орфографії.

Одна з рис латинської мови – місткість і лаконічність. Те, що в інших мовах доведеться позначати кількома словами, в латинській мові можна передати одним словом: *cryochirurgia, ae f* – метод знеболювання за допомогою заморожування частин тіла, що підлягають операції; *cystogramma, atis n* – рентгенограма сечового міхура після введення контрастної речовини і т.д.

Латинській мові притаманна набагато більше ніж іншим мовам така властивість, як структурованість. Різні частини слова (а це приставки, корені, суфікси) мають певне значення і зберігають його у різних словах, що дає змогу розуміти нові слова по знайомим складовим.

Клінічні терміни мають складну структуру, але яку легко зрозуміти, володіючи знаннями про окремі терміноелементи. Якщо студент знає значення кінцевого терміноелемента *-tripsia*, він легко, без словника зрозуміє клінічні терміни *lithotripsia, salpingotripsia, amygdalotripsia*. Завдяки логіці та наявності численних суфіксів і приставок з чітким значенням, можливості

латинської мови для класифікації та опису хвороб практично безмежні і на це слід звертати увагу студентів.

Особливу роль латинська мова грає у фармацевтичній термінології. Найменування ліків та написання рецептів неможливі без її застосування.

З усього вище сказаного слід зазначити, що латинська мова була і залишається однією з найважливіших дисциплін у процесі підготовки лікаря чи фармацевта. Сучасні вимоги до фахівців різного профілю передбачають глибокі знання спеціальної термінології.

Від уміння правильно формулювати усно або письмово спеціальну інформацію, вільно володіти професійною мовою у спілкуванні з колегами часто залежить розуміння між ними та, як наслідок, результативне лікування.

Слід зазначити, що високої мотивації не завжди можна досягти, використовуючи традиційні методики викладання латинської мови. Тому поряд з ними ми використовуємо інноваційні методи, які мають великі можливості при вирішенні цього завдання. Наприклад, щодо анатомічної термінології доцільно використовувати інформаційні і телекомунікаційні технології, такі як комп'ютерне навчання, використання мультимедійних засобів. Вони дозволяють презентувати навчальний матеріал не лише у друкованому, а й графічному вигляді. Даний вид роботи завжди викликає інтерес у учнів і підвищує їхню мотивацію до вивчення латинської мови.

Докладніше хотілося б зупинитися на розділі клінічної термінології. Саме міцні та глибокі знання клініки дають можливість повноцінно спілкуватись на професійні теми, вирішувати питання професійного плану. При вивченні розділу клінічної термінології, поряд із традиційними вправами, такими як «перекладіть словосполучення», «утворіть однослівні терміни із заданим значенням», «відокремте терміноелементи, поясніть їх значення», використовуються ситуаційні завдання.

Як приклад наведемо такі ситуаційні завдання:

«Внаслідок автокатастрофи у пацієнта стався забій головного мозку, розрив селезінки, крововилив у черевну порожнину, відкритий перелом лівого стегна»

«Лабораторний аналіз показав, що у хворого підвищений рівень цукру у крові. Напишіть клінічний термін із цим значенням».

«У хворого спазм судин головного мозку та головний біль. Які клінічні терміни слід застосувати у цьому випадку?».

Майбутнім лікарям пропонується написати виділені терміни латинською мовою та пояснити їх значення, виходячи зі значення терміноелементів. Саме ситуаційні завдання сприймаються першокурсниками з більшим інтересом, ніж традиційні вправи. Вони дають можливість учням відчутти себе практикуючими лікарями і, використовуючи професійну лексику, грамотно сформулювати і описати клінічний стан хворого.

Фармацевтична термінологія – це окрема галузь медичної лексики, яка має свою специфіку та функціонує за своїми законами. Засвоєння цієї специфіки та цих законів у вживанні номенклатури лікарських засобів, чітке та грамотне оформлення рецептів – ось головне завдання, яке стоїть перед студентами. При вивченні різних тем розділу, крім традиційних вправ, застосовуються інтерактивні інноваційні методи, такі як: діаграма фішбоун та кільця (діаграми) Венна, які розвивають критичне мислення, візуалізують взаємозв'язки. Наприклад, студенти перекладають назви препаратів на латинську мову, вказують подібності та відмінності у структурі латинських словосполучень. Далі їм пропонується скласти діаграми. Цей вид роботи викликає непідробний інтерес у студентів, цим підвищуються мотиваційна складова процесу навчання.

Отже, можна відзначити, що застосування різноманітних методів у тому числі і інноваційних сприяє активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти, та підвищує мотивацію до вивчення латини. При високому рівні мотивації можна досягти значних успіхів у процесі підготовки термінологічно грамотного фахівця, здатного застосовувати свої знання латинської мови практично.

Список використаних джерел

1. Занюк С. С. Психологія мотивації. К.: Вид. «Либідь», 2002. 304 с
2. Коваленко Н. П. Мотивація навчальної діяльності як запорука успішної професійної підготовки студента. Сучасний підхід до викладання навчальних дисциплін в контексті підвищення якості вищої освіти: матеріали 50-ї наук.- метод. конф. викладачів і аспірантів. Полтава, 2019. С. 13–16.
3. Освітні технології: Навч.-метод. посіб. / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. - К.: А.С.К., 2001. - 256 с.
4. Особистісно орієнтовані технології навчання і виховання у вищих навчальних закладах[Текст]: кол. монографія / В. П. Андрущенко [та ін.]; заг. ред. В. П. Андрущенко, В. І. Луговий ; АПН України, Інститут вищої освіти. - К.: Педагогічна думка, 2008. - 254 с.
5. Психолого-педагогічні аспекти реалізації сучасних методів навчання у вищій школі: Навч. посіб. / ред. М. В. Артюшиної, О. М. Котикової, Г. М. Романової. К.: КНЕУ, 2007. - 528 с.